SỞ GD&ĐT THÁI NGUYÊN TRƯỜNG THPT CHUYÊN (*Đề thi gồm có 01 trang*)	**ĐỀ THI THỬ VÀO LỚP 10 THPT NĂM HỌC 2025 – 2026** **Môn: NGỮ VĂN** **(Dành cho thí sinh thi chuyên Văn)** *Thời gian làm bài: 150 phút, không kể thời gian giao đề*

Câu 1: Nghị luận xã hội (4,0 điểm)

"Loài người giữ ngọn lửa đi qua hàng triệu năm để sưởi ấm và làm nên bước chuyển vĩ đại của tiến hóa. Đẩy lùi đêm đen, bóng tối. Xếp những u tối vào quá vãng. Riêng em hãy giữ ngọn lửa ấm trong tim mình. Riêng em hãy giữ ngọn lửa sáng trong đầu mình"

(Hà Nhân – Trích *Lửa của cây và lửa của em* in trong cuốn *Bay xuyên trên những tầng mây,* NXB Văn học, 2016, tr.116)

Từ gợi dẫn trên, em hãy viết một bài văn nghị luận bàn về sự cần thiết phải "*giữ ngọn lửa ấm trong tim"* và "*giữ ngọn lửa sáng trong đầu".*

Câu 2: Nghị luận văn học (6,0 điểm)

"Thơ là những chiêm nghiệm về thế sự nhân sinh"

(Theo TS Chu Văn Sơn, *Đa mang một cõi lòng không yên định*, NXB Hội Nhà Văn, 2021, tr.267)

Bằng những hiểu biết về thơ, em hãy bình luận ý kiến trên.

----------HẾT----------

SỞ GD&ĐT THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG THPT CHUYÊN
(*Đề thi gồm có 01 trang*)

HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ THI THỬ VÀO LỚP 10 THPT NĂM HỌC 2025 – 2026
Môn: NGỮ VĂN
(Dành cho thí sinh thi chuyên Văn)

(Bản hướng dẫn chấm gồm có 03 trang)

I. Hướng dẫn chung

- Giám khảo cần nắm vững yêu cầu của hướng dẫn chấm để đánh giá đúng bài làm của thí sinh, tránh cách đếm ý cho điểm.
- Khi vận dụng đáp án và tháng điểm, giám khảo cần chủ động, linh hoạt với tinh thần trân trọng bài làm của thí sinh, đặc biệt là những bài viết có cảm xúc, có ý kiến riêng thể hiện sự độc lập, sáng tạo trong tư duy và trong cách thể hiện.

II. Đáp án và thang điểm

Câu 1: Nghị luận xã hội (4,0 điểm)

Ý	Nội dung	Điểm
1	*Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận* Trình bày đầy đủ các phần *mở bài, thân bài, kết bài*. Phần *mở bài* dẫn dắt hợp lí và nêu được vấn đề; phần *thân bài* được tổ chức thành nhiều đoạn văn liên kết chặt chẽ với nhau cùng làm sáng tỏ vấn đề; phần *kết bài* khái quát được vấn đề và thể hiện được ấn tượng, cảm xúc của cá nhân.	**0,25**
2	Xác định đúng vấn đề nghị luận: *sự cần thiết phải giữ cho mình một trái tim ấm áp, luôn ngập tràn tình yêu thương và một trí tuệ sáng suốt, tỉnh táo*.	**0,25**
3	Triển khai vấn đề nghị luận. - Chia vấn đề nghị luận thành các luận điểm phù hợp. Các luận điểm được triển khai theo trình tự hợp lí, có sự liên kết chặt chẽ; sử dụng tốt các thao tác lập luận để triển khai các luận điểm đó; biết kết hợp giữa lí lẽ và dẫn chứng. - Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách khác nhau. Dưới đây là một số gợi ý: **3.1 Giải thích:** - "*ngọn lửa ấm trong tim":* đặt trong ngữ cảnh có thể hiểu là một ẩn dụ cho những cảm xúc nồng nàn, ấm áp; trái tim tràn đầy nhiệt huyết và tình yêu thương, giúp con người sống nhân ái, tử tế và chan hòa. - "*giữ ngọn lửa sáng trong đầu":* đặt trong ngữ cảnh có thể hiểu là một ẩn dụ cho trí tuệ sáng suốt, tỉnh táo, sắc sảo; giúp con người sống lí trí, đưa ra lựa chọn đúng đắn, tránh mù quáng, lầm lạc. => Vấn đề nghị luận: Giữ cho mình một trái tim ấm áp, luôn ngập tràn tình yêu thương và một trí tuệ sáng suốt, tỉnh táo là điều vô cùng cần thiết trong cuộc sống. **3.2 Phân tích, chứng minh:** *3.2.1 Con người cần giữ ngọn lửa ấm trong tim.* - Tình yêu thương luôn là một phẩm tính quan trọng làm nên một con người có nhân cách bởi lẽ nếu không có tình yêu thương, con người chỉ là *"một thứ quái vật bị sai khiến bởi lòng tự ái"* (Nam Cao). - Tình yêu thương cũng là chất keo kết dính con người với con người, tạo nên một cộng đồng đoàn kết, tốt đẹp (*Còn gì đẹp trên đời hơn thế/ Người với người sống để yêu nhau* – Tố Hữu). - Tình yêu thương giúp con người luôn biết ứng xử nhân văn, níu giữ nhân tính trước lằn ranh tốt – xấu, thiện – ác ("*rồng phượng và rắn rết, thiên thần và ác quỷ*" – Nguyễn Minh Châu) - Nếu không giữ ngọn lửa ấm trong trái tim thì sẽ ra sao? (hậu quả đối với cá nhân? xã hội?) - Giữ ngọn lửa ấm trong trái tim bằng cách nào? + Đọc sách để nuôi dưỡng tâm hồn; luôn sống tích cực và lạc quan; tham gia hoạt động thiện nguyện... + Đặt trong bối cảnh lối sống cá nhân lên ngôi, sự băng hoại của những giá trị đạo đức,	**2,75**

	sự đổ vỡ niềm tin, những toan tính thiệt hơn... để giữ được *lửa ấm trong tim* thì còn cần cả bản lĩnh và lòng kiên trì để không chỉ thắp sáng lên ngọn lửa yêu thương mà quan trọng hơn, còn duy trì và lan tỏa nó. *3.2.2 Con người cần giữ ngọn lửa sáng trong đầu.* - Trí tuệ sáng suốt, tỉnh táo giúp con người phân biệt phải – trái, đúng – sai, xấu – tốt, thiện – ác; cao cả - thấp hèn... - Giúp nhìn nhận, đánh giá mọi sự việc, hiện tượng, con người ở bề sâu, ở những mặt khuất lấp thậm chí u tối, để thấy sự bộn bề phức tạp của đời sống => từ đó tránh cái nhìn thiên kiến, phiến diện, một chiều. - Trong thời đại thông tin, *giữ ngọn lửa sáng trong đầu* giúp ta không bị cuốn theo đám đông, tin giả, chiêu trò lừa đảo,... - Nếu không *giữ ngọn lửa sáng trong đầu* thì hậu quả sẽ ra sao? (lầm lạc, u mê mù quáng; bi kịch...) - *Giữ ngọn lửa sáng trong đầu* bằng cách nào? Trau dồi vốn sống, vốn hiểu biết qua sách vở, trải nghiệm thực tế... để có được một nền tảng trí tuệ, đạo đức vững chắc... *3.2.3 Mối quan hệ giữa ngọn lửa ấm trong tim và ngọn lửa sáng trong đầu:* - Lí trí và tình cảm, trí tuệ và cảm xúc là hai phương diện quan trọng giúp cân bằng cuộc sống của một con người => sự cân bằng sẽ đem lại hành xử đúng đắn; giúp tạo dựng mối quan hệ; được yêu quý và tôn trọng. - Ngược lại, thiên lệch về bên nào đều phải trả giá: Quá thiên về tình cảm, trái tim lầm chỗ để lên đầu, để cảm xúc dẫn lối, lấn át lí trí => ủy mị, yếu đuối, dễ mắc sai lầm. Quá thiên về lí trí => máy móc, áp đặt, nguyên tắc trong công việc; khô khan, tính toán trong mối quan hệ tình cảm. **3.3 Bình luận, mở rộng:** - Cần kết hợp cả *ngọn lửa ấm trong tim* và *ngọn lửa sáng trong đầu* để trở thành con người hoàn thiện. Một trái tim ấm áp, ngập tràn yêu thương và một trí tuệ sáng suốt sẽ dẫn lối con người đến thành công. - Sự cân bằng giữa trí tuệ và trái tim không thể theo kiểu 50/50 mà cần linh hoạt trong những tình huống cụ thể của cuộc sống.	
4	*Sáng tạo* Cách diễn đạt độc đáo, có quan điểm riêng, suy nghĩ mới mẻ, sâu sắc.	**0,5**
5	*Chính tả, dùng từ, đặt câu:* Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp, ngữ nghĩa	**0,25**

Câu 2: Nghị luận văn học (6,0 điểm)

Ý	Nội dung	Điểm
1	*Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận.* Trình bày đầy đủ các phần *mở bài, thân bài, kết bài*. Phần *mở bài* dẫn dắt hợp lí và nêu được vấn đề; phần *thân bài* được tổ chức thành nhiều đoạn văn liên kết chặt chẽ với nhau cùng làm sáng tỏ vấn đề; phần *kết bài* khái quát được vấn đề và thể hiện được ấn tượng, cảm xúc của cá nhân.	**0,25**
2	Xác định đúng vấn đề nghị luận: bản chất/đặc trưng của thơ*: Thơ không chỉ là cảm xúc mà còn mang chiều sâu triết lý, thể hiện suy tư của nhà thơ về cuộc đời và con người.*	**0,5**
3	*Triển khai vấn đề nghị luận.* - Chia vấn đề nghị luận thành các luận điểm phù hợp. Các luận điểm được triển khai theo trình tự hợp lí, có sự liên kết chặt chẽ; sử dụng tốt các thao tác lập luận để triển khai các luận điểm đó; biết kết hợp giữa lí lẽ và dẫn chứng. - Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách khác nhau. Dưới đây là một số gợi ý: **3.1 Giải thích:** - *Thơ*: là một thể loại văn học, sử dụng phương thức trữ tình để phản ánh cuộc sống. Thơ chủ yếu thể hiện tình cảm, tâm trạng con người thông qua ngôn ngữ hàm súc, có cấu trúc đặc biệt, giàu hình ảnh, nhịp điệu…	**4,5**

	- *Chiêm nghiệm*: Là sự suy ngẫm sâu sắc sau những trải nghiệm sống, từ đó rút ra bài học, triết lý. - *Thế sự nhân sinh*: Những vấn đề cuộc sống xã hội (thế sự) và cuộc đời con người (nhân sinh). → Như vậy, ý kiến khẳng định bản chất/đặc trưng của thơ: Thơ không chỉ là cảm xúc mà còn mang chiều sâu triết lý, thể hiện suy tư của nhà thơ về cuộc đời và con người. **3.2 Phân tích, chứng minh:** 3.2.1 Vì sao có thể khẳng định: *Thơ là những chiêm nghiệm về thế sự nhân sinh*? - Đặc trưng của văn học nói chung và thơ ca nói riêng là phản ánh đời sống "*Cuộc sống là cánh đồng màu mỡ để thơ bén rễ sinh sôi*" => thế sự, nhân sinh luôn là tâm điểm hướng đến của thơ ca. - Thơ dù bắt nguồn từ cảm xúc, nhưng cuối cùng luôn lắng kết những suy tư chiêm nghiệm bởi "*Hoạt động sáng tạo chân chính nào rồi cũng đi đến triết học, cũng lắng thành triết lý*"(Chu Văn Sơn). - Quá trình lăn lộn, va xiết trong trường đời, nhà thơ sẽ có được những trải nghiệm đáng quý. Từ những trải nghiệm cá nhân, đúc kết thành những vấn đề phổ quát của thế sự và nhân sinh – đó là những suy tư, chiêm nghiệm, triết lí về lẽ đời, về những quy luật của cuộc sống. 3.2.2 Những chiêm nghiệm về thế sự nhân sinh mang lại giá trị gì cho thơ? - Những suy tư, chiêm nghiệm khiến cho cảm xúc trong thơ không dừng lại ở những xúc cảm cá nhân, cá thể mà mang tính khái quát, được dẫn dắt bởi một tư tưởng; khiến người đọc thích thú khám phá và khai mở những "chiều sâu chưa nói hết" từ đó mà rút ra những thông điệp sâu sắc, ý nghĩa. - Thơ có thể tạo ra được sự đồng cảm quảng đại, kết nối trái tim với trái tim, tâm hồn với tâm hồn, có thể *nói lời riêng mà thấu triệu tâm hồn, đi từ chân trời của một người đến chân trời của tất cả*. 3.2.3 Những chiêm nghiệm về thế sự nhân sinh phải được thể qua những hình thức nghệ thuật độc đáo, sáng tạo. **3.3 Bình luận, mở rộng:** - Những chiêm nghiệm trong thơ phải được truyền tải qua con đường của trái tim đầy cảm xúc, chứ không phải là những thuyết lí khô khan. - Bài học trong sáng tác và tiếp nhận văn học: + Đối với nhà thơ: phải lăn lộn, thâm nhập vào cuộc sống để có thể suy ngẫm, chiêm nghiệm và truyền tới người đọc những triết lí nhân sinh sâu sắc. - Đối với người đọc: cần không ngừng trau dồi hiểu biết, vốn sống, trải nghiệm để nhận ra được chiều sâu tư tưởng của bài thơ qua những chiêm nghiệm của nhà thơ về thế sự nhân sinh.	
4	*Sáng tạo* Cách diễn đạt độc đáo, có quan điểm riêng, suy nghĩ mới mẻ, sâu sắc.	**0,5**
5	*Chính tả, dùng từ, đặt câu:* Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp, ngữ nghĩa.	**0,25**

----------HẾT----------